

Ruulutusleht hinnad:
 Ruulutusleht tiljäl 3 mtl. m/m
 Esiimesel " 5 " "
 Esiimes. tiljäl 6 " "
 Rohaohtim. Ruulutusleht 75%
 odavaimad.

Ennakkoon, mitä aine kukaan
 ruulutuslehtä ei saanut nähtä
 jättä, ei ole. Suuremoinen
 lehtien kanto on ollut
 tällä hetkellä, ja se on
 ollut, ja se on ollut.

Ruulutusleht on ollut
 ja se on ollut.

XIII. Postscript.

Nikolai Erna; **Sapa:** J. Luuli raamatukpl.

Saksa maret — Eesti maret.

Neil päivil jõudis Saksa maret Eesti marga „Kõrgusele“. See on nähtus, mis tähelepanu äratas ja mille juures peatada mahtab. Sellest räägitakse meil kui sündmusest ja need, kellel talist ootetud Saksa maret ei ole, peavad seda isegi rõõmustavaks sündmuseks.

Wäga mõistlik, et kassamajanduslikult vaadates põhjust rõõmustamiseks on. Võib olla, et meie mõnda kaupaa nüüd Saksa maret ootamini saame, kui enne. Selle peale võivad meie riigi majanduselu tundjad vastust anda.

Rahvamajanduse poliitika seisukohalt on aga Saksa marga kurssi kiire langemine hädasündmuseks sümptomiks, mis Euroopa üldelisele seisukorrale kõige halvemat räägib. Ollesime väga lihinälgijad kui seda sümptomi armesse ei võtaks, kui ainult oma kurssi stabiliseerimise järele tulevikku väljamaadeid kujundaksime ja üldiselt seisukorda hindaksime.

Saksa maret maksis minewal temadel selle aja umbes kuus, minewal suvel wiis Eesti maret. Siemiseid rahutusi olid seal rünnakud, arwati, et sõja haawade parandamine rahuliku töö juures kiiresti läheb. Sõjajärgumafude ja naturaalkohustuste koorem oli küll juba teada, aga oldi ikka arwamisel, et liitlased neid wõhendamad ja tähtaegafid pikenewad.

Minewal sügisel selgus aga ikka kindlalt, et liitlased oma nõudmiste juure jääwad ja ainult wäikef tergendust ja pikendust nõus on tegema.

See mõjus sakslaste peale rufuwalt. Juba harilikfude kulude katmisest oli tarwis hauri maffu peale panna; selle juure tulid aga hiiqlafuured sõjakahjude fummad! Seda peeti ülejoa käimata. Riika klaffi kui ka waele klaffi lehed tõstis ühtlasi hädaklaffi. Kurs, kui kõige peenem majanduslike elu ja poliitilise meeleolu baromeeter, hakkas kiiresti langema ja jõudis minewa nowembri juba väga madalale. Dollari maffis ille kolme laia, Ingliise nael ille tubande Saksa marga.

Waga weelgi oldi lootuses, et liitlased mõned tergendused ja pikendused teewad, et nad seda kui mitte lepplikkusest sakslaste wastu, siis wõhemalt Euroopa üldelise hea koefaiu pärast teewad.

Waga liitlased hindasid seisukorda teifiti, andsid ainult wõhe järele ja efinesid nüüd hiljuti oma nõudmistega lähema tulewiku kohta lõplikult kujul.

See häwitas wiimafed tergenduse-lootused ja nüüd hakkas marga kurs kohutawa kiirusega langema. Praegu, kui neid ridu kirju-

tame, maffab dollar Saksa maret enam kui meil, Ingliise nael on Saksa rahas waga sama kallis kui Eesti rahas ja Tallinna börsel on Saksa maret mõni punkt Eesti omast odawamgi olnud.

Liitlased ei muuda oma otust sõjakahju tasu suuruse kohta wist mitte tergesti, wõhemalt mitte nii pea. Järjekult ei ole ka lähemal ajal mingit reaalist põhjust Saksa kurssi langemise seismapanelust.

Liitlastel, nimelt prantslastel ja inglaskel, on wist Saksa marga majanduslike seisukorda väga hästi teada, neil on sellejaoks seal oma „filmad ja kõwad“. Neil on teada, et Saksa tööstus õitseb, et seal suure hoo ja eduga laadust valmistatakse ja neid siseturul ja wälisesturul suure kasuga müüakse. Ühe sõnaga: neil on teada, et Saksa tööstus ja ärimees suuresti teeniwad ja et Saksa riik hoolimata kõigest waene riik ei ole, et ta kohustusid sõjakahjude tasumise asjus täita suudaks, kui aga selleks hea tahtmine ei puuduks. Et Saksa marga oma majanduslike elust wale pilti ei wõiks anda, et ta meeleaga oma rahaasju halvasti ei ajaks, sellest kawatsejib liitlased oma kontrolli seal jisti teada. Rõõd pidi nüüd selge ja kindel olema.

Waga liitlased ei wõtnud armesse psühholoogilist momenti.

Nad ei ole armesse wõtnud, et Saksa parempoolsed seisukohal on: mida halvem, seda parem. Sebasama soowiwad ka äärmiselt parempoolsed.

Nad ei ole armesse wõtnud sakslaste isamaalust, tööliseid miljardäriini. See isamaalustis teelab rahakotti awada mõlgade tasumiseks mangu eest, mis kord tergemeelselt algatud ja tergemeelselt halwa lõpuni wiidud.

Teifeti ei ole liitlased armesse wõtnud seda, et Saksa walitfufel kõige parema tahtmisega juures selle kihi käest, kellel rikkust on, kellele wõhest illejõu ei kälks, sõjakahjusummasid kofku panna, — et selle kihi käest kõige raskem on raha kätte laada. Tööstus, ärimees, spekulant ja maraböö, kellel oleks, millest maffa, asfapad ja juudawad oma waranduse fuurust ja sisetulekuid nõnda warjata, et nende käest maffude näol ainult krossid kofku laadakse. See klaffi aga, kes oma sisetulekust seaduses määratud osa kormalepõstikemata ära peab andma, see klaffi — kof palgateenijad — ei suuda üleüldse kuigi fuurt summat kofku panna. See klaffi kannatab tõstfeli sõjakahjude tasumise all.

Saksa parempoolne ja jõuka klaffi aja- kirjandus on juba rahulepingu alla kirjutamisi

sest saadik alatafa „meeleolu“ teinud, et sõjakahjude tasumise kohustusi ei täideta, jaagu mis saab. Tulgu wõi enamius.

Kui nüüd liitlaste lõpuliht tingimised teatawaks said, kofsid jurete, monarhis- tide, töösturite ja fuurärimeeste laagrifit kooris hääle: walitfus ei peaks enam „täitmise“ poliitikat jatkama, peaks selgesti üttema, tema ei täida liitlaste nõudmisi, jaagu mis saab.

Wastasel korral, f. o. kui walitfus „täitmise“ poliitikat jättab, ahwardatakse — rewo l u t s i o n i g a.

Saksa põllumeeste „maaliitlaste“ hääle- kandja „Deutsche Tageszeitung“ kirjutab sel puhul wealfirja all: „Teife rewolutsiooni eel“ muu seas järgmift:

„Juba meie senise majanduslike wälja- turnatud oleku pärast on seda teist rewolutsiooni raske ära hoida. Kui meie weel nõus oleme kohustuste täitmise poliitikat jatkama, siis on see rewolutsioon paratamatu. Ja selle kõrwal oleks nowembrirewolutsioon kui polifitse temp.“

Teadagi, ei kõi Saksa põllumehe käsi nii wileklasti, et tema nälja wõi puuduse pärast rewolutsiooni peaks algama, waid seal nähtaks rewolutsiooni heameelega, et see praeguse demokraatlike walitfufe kufutaks ja wana korra juure tagasi wiiks.

Teifed parempoolsed ja wanameelsed lehed walimad sõnu paremini, aga mõte on see- sama: liitlaste nõudmiste täitmisele tuleb lõpp teha, wastasel korral tulewad waga rasked „poliitilise-koftiaalsed liikumised.“

Munif udele ja riigirentnikkudele.

Munifkude ja riigirentnikkude maafon- dade efituste saadikute kofoolef, mis 26. märtilil Tartus üleriiklike afunifkude kongressi asjas ära peeti ja millest ofa mõtfit maafondade efituste saadikud: Harjumaalt B. Oja ja S. Reinholm, Räanemaalt: W. Maaster ja R. Kumel, Järwamaalt: A. Siurkimi ja Kufbit, Wõrumaalt: R. Tiisler ja W. Miifon, Tartumaalt: S. Ostrai ja S. Siffar, wõttis wastu järgmifed resolu- tioonid, mis kofoolefu juhatus täitmiseks teatab:

3. Üleriiklike kongressi saadikute arwu ja walimisekorra kindlaks määramine.

Ostustati: „Üleriiklike kongressile igast walitfija ringkonnast niipalju saadikuid laata, kuipalju igas ringkonnas walafid on, kusjuures need maafonnad, kus üleriiklike kongressi saadikud maafonna kongressidel ringfondade järele ära walitud, peawad ring-

Need „liikumised“ wõiwad igatahes tulla maw, kurfi langemise tagajärjel. Palga- tergendused ei jõua kangekfti elufafiduse tõusule järele, palgateenijate seisukord lähed tundumult halwemaks, streigid ja rahutused ei jää farnale oluforra juures wist mitte tulemata.

Kas aga „täitmise“ poliitika lõpetamine marga kurssi parandada aitab, selle langemise seisma paneb, on waga küsitaw.

Wagu uuemad teated näitawad, ongi praeguse walitfufe juht, wist peaaufalikult parempoolse ja wanameelse afafirjanduse fuure all riigipäewal olnud, et liitlaste nõudmiste täitmine wõimata.

Sellega ongi „täitmise“ poliitika lõpp alanud. Sõna on nüüd liitlastel, kes sõjakahjutafumift nõuawad, ja kes tasumift wõimalifus peawad. Kas leiawad nad abinõusid, et Saksa maret kohuste täitmisele sundida, wõi peawad nad järele andma ja oma nõudmiste loobuma, et aga rahutuste, rewolutsiooni wõi enamuse teffimift ära hoida?

Peaks aga Saksa maret midagi lahti mine- ma, siis on see kogu teistelegi maille hädasünd- mit ja annab halba eestfuju. Meeleolu on praegu mitmel maal waga tergesti tuld mõt- tem. Seda näitawad fagedafed streigid ja lofandib, mis tänawu talne kofel pea fiin pea seal lahti puhkewad.

Sellepärast on meil küllalt huwi Saksa marga kurssi langemist ja Saksa maret ning liitlaste wahekorra arenemist hoolega jälgida.

— 000 —

Ülikooli elust.

Wael mõningad nädalad, ja alma mater Tartuensis lubab omi poegi ja tütreid li- homõtte puhkusele, et nad saafid end kogu- da ja ettemalmistada efsamite ajaks. Kuulajate wirtufe ja hoolufe ille praegu nuri- seda ei saa, nii et sellest külast ei jää enam midagi loomida.

Kuid kifti piluotawad mitmelugused tei- fed mured õpilaste ja õpetajate otfaelifeid.

Nimelt on wiimafel ajal korteriüüri Tartus tublisti tõrgendatud, mis nii õpi- lastele kui ka õpetajatele ainellfist küllust elamise waga raskes teeb. Kui see nõnda edasi läheb, siis seifab Wädeleri üleilma tun- tud reifufafiraamatuf: Tartu, ülikoolilinn, ka „Emajõe Ateenaks“ nimetatud; linnas on tähelepanemismäärilist: „Ülikooli ehitus, anno 1804—1803“ ehitatud, ülikooli fõrdo- rid täis ilufaid murufade poegi ja tütreid, kes teaduste järgi himunewad, kes nende nõuetele mastamate korterite puudufe tõt- ti on sunnitud ühes profesforitega linnast wäljas laagris tefide all elama ning finife taewa all endi õpetilffa walmistama. — Märkus: mõned neift on elufet leidnud ifegi Emajõe kaldal paatide ja lotjade, ning Tähtwene pargis kusefede ja pinkide all.“

Õppiwa noorföö seisukord, ainellfist kül- lest waadates, on ka selle tõttu halb, et praegused ülikooli maffud, 5000 mk. aastas, ko- dumaalastele liiga tõrge on. Kuid fiin peab end sellega trööstima, et see oleneb meie raha madalast kurfist, mis aga edaspidi parandada mõib. Zefis küsimus, et kas fiin mitte mingit uuendust, see on maffu- alandust, ette wõtta ei saaks? Kuid loomu- fil on, et kui see õpemaflu alandus ülikooli kulul fümmit, et siis jälle ülikooli oluforda teadusliffest küllust parandada ei saaks. Kuid maffu maffimise korraldus peaks saama hoo- pis lihtsamaks ja üliõpilastele tergemaks tehtud. Rii peaks ülikooli maffu efimestes femestrites alandama, wiimaste femestrite hulka, nii et wiimaste femestrite üliõpilased

rohkem õpemaflu maffafid, kui efimeste omad, seft et algufes peab õppim noorfugu end jisseleada ning kohenba fuitma, ku- na hiljem juba mitmelugust teenistust mõi- leiba, mis elamis-mõimalufi tuntawalt pa- randab. Ka mõits maffu hatata fuuwiifi sisse nõudma, et üliõpilastel mitte ei tu- leks korraga fuuri summasi õpemaflu tasu- mifeks wälja anda.

Kui need mõlemad parandused õpemaflu maffimise korralduses saaks läbi wiidud, siis oleks see juba üks fuur tergendus õppi- jatele. Siljuti said ligemale 200 üliõpilast eymatruileeritud, f. o. üliõpilaste nimel- jast maha ämmatud, sellepärast, et nad ei fuutnud endi õpemaflu digeks ajaks tafuda. See kuuldub tõesti imetluna, seft fiin ei ole mittemaffimise põhjufeks mitte lihtne tergemeelhus, waid fakkiline wõimatus. Ca- veant consules, nedetrimantum capiat ju- ventus academical (Olgu walwel konfultid, et afadeemiline noorfugu selle all ei kan- nataks).

Üheks suureks mureks on ka õperaama- tute puudus, mis mitmeti õppimift halvab. Üleilõbe ei ole meil kofbuliff õperaamatuid laada, neeb mis on, on liiga puudulikult kofkuseatud. Pealegi on laadawal olewad raamatud waga kallid. Zibti murekewad õpilafed mitme ifiku kohta ühe ühise õperaama- tu, kuid õppimine pole selle läbi fugugi tergendatud, ifeäranis efsamite eel, seft kof ei suuda korraga end ühest raamatust efsa- mite mastu walmistada. Kuid kordamine efsamite eel on waga tarwilif. Repetitio est mater studiorum! (Kordamine on teadus- te ema.)

Siljuti sai ülikoolile fuur rõõm ofaks, seft üks ringfond beatahtliffi rootlafi kinkis ülikoolile ülikooli afutaja Rootfi kuninga Gustaw Adolfi pilbi, keda ka armastatakse „põhja lõwiks“ nimetada. See pilt on maalitud 30-aastase Põhja-sõja ajal, Würnbergi lahingumõljal 1632. aastal, nii siis mõneb kaud enne selle fuure protestantismi laha- ja karmeladiffi furema Süüteri lahinam:

Bildil näeme seda fuurt sõjameest, riigi- meest ja adminiftraatori oma ilufate finiste filmadega, blond wurrudega ja mofahabe- mega, omas kollases nahkfuues, finakas-kol- lase alawõõga, toetamas pahema käega Rootsi kroonile. Pilt saab ülikooli aulafe illesse seatud.

Rii siis — ka ülikoolil on omad mured ja rõõmad, aga neeb ei tafista seda tõõd, mida seal tehafe Eesti parema tulewiku ni- mel.

E. B.

Märkused

Prantfufe lehed jutustawad pikki lugufid „fakadusliku tiigrifilma“ hirmuwalitfufest ühes waffes ja korralikus maal, linnas. Wasta eest oli see linnake — Tulle on ta nimi — wõhestele tuntud; nüüd tunneb seda iga „Matin“i lugeja Prantfufumaal — ja ifegi wäljaspool Prantfufumaad.

Wasta ofa on Tulle'i kodaniffi terrori- seeritud nimeta kirjadega, millede laotajaks oli „fakaduslik tiigrifilm“. Kirjad üfalafid peaaufalikult naiskodaniffide kof- lufatunift kõige huffamõistmifewäärilifemates tegudes. Kui Tulle'i kodaniff hommitul pos- tiga sai nimeta kirja, siis wõis kindel olla, et sellest järgnesid dramaatilifed ifteenid, — õige fagedasti traagilife lõpuga.

„Fakaduslik tiigrifilm“ häwitas mõnegi perefonna waffe õnne. Keegi abielumees wõttis endalt elu, teada faades oma naise kuudufetufest. Keegi teine kotas mõistufe ja peab oma elupäewad lõpetama hullu- majas. Paljud naised ja neid, keda „fala- duslik tiigrifilm“ fiiidistas furitegudes, mida nad ei olnud ual kordafatunud, laotafid felfi- konna ja omafste lugupidamife....

Kui mitte muud, siis hulga fefeldust ja ebameeldivam seletusi tõid nimeta kirjad pea igaks perefonda. On ju palju tergem teadagi fiiidistada ükfoit milles, kui fiiidistatawal selgeks teha, et fiiidistus wäär. Palju pi- rareid walati Tulle's aasta jooksul „tiigri- filma“ firiade pörfi

fonna saadikute kofoolekul täiendawad wa- limised ette wõtma.“

4. Kongressi aeg ja koht.

Ostustataffe kongressi aeg ja koht Har- jumaal illeskufle järele 8.—10. aprillini „Efs- toonia“ faalis kindlaks määrata.

5. Mandaat kommisjoni walimine üle- riiklike kongressile.

Ostustati igast maafonna efitufest 2 lii- get mandaat kommisjoni walida, kes 8. ap- rilil kell 9 hoo. koos peawad olema Tallin- nas.

6. Maafonna kongresside otjufte üht- lufataja kommisjoni walimine.

Ostustataffe, et igast maafonnast üks eji- raia kommisjoniisse faab walitud, kes 1 päew enne kongressi Tallinna kofku tulewad, kuna Harjumaal efitus tõõd ära peab tegema.

Kirjade kirjutaja jälgile aga ei faadud fuidagi. Digi aasta kuluf enne kui selgus, et „tiigrifilm“ oli keegi noor neiu heafi pere- fonnast, kes armastas meest, keda omandada läks korda teifet.

Efimefe nimetu kirja faotis „tiigrifilm“ armastatud mehele, fiiidistades enda õnne- liffu wõifilejat kõige mustemates asjus. Olugugi et need fiiidistufed tagajärjeta jäid ja mees fiiidistatu iftagi kofis, leidis „tiigri- film“ nimeta kirjade kirjutamises ootamatu naudingut, millest ta enam ei fuutnud loobuda.

Kui afi päewawalgele tuli, kufjus neiu oma elu mõtta. Ta hiiipas tiifi ühes oma emaga, kes ei tahtnud näha tiitre häbi ja oodatawat koftuliffu karistust. Ennetu ema sai tiigipõhjas tõesti furma; tiitar aga päästeti.

Ta toibus pea; lähemal ajal tuleb tal koftus „tiigrifilma“ tegude eest aru anda.

* * *

Tallinna peenemad joogikofad on wiima- fel ajal hakanud korraldama „iluduswõifilufi“ daamide toalettidele, kübaratele, katele, jal- gadele ja filmadele. Need wõifilufid ei ole muud kui warjatud refklaam ja külgfetõmbe- wahend; on ju teada, et joimine üffi enam kedagi ei tõmba. Daamide kübaraid ning jalgu wõifistada lastes wõifilewad õieti lo- faalide juhatusel ifefektes; wõifjaks wõifitlu- fes ei jää lõpuliht mitte daam, kes kõige karmima kübara on ofanud omandada, waid lokaal, mille kassa kõige täidetum.

Suwitawam kui meie „laulufõrtfude“ (nagu Tiifufe Jaal ütleb) „iluduswõifilufed“, on hiljuti Berliinis pectud internafionaalne f r i f u u r d e w ö i f i l u s, mille korralda- jateks olid Saksa nasite-kannijad ja parufat- tegijad. Ofa mõtfit wõifilufest „juustekun- stinifud“ Pariifist, Wiinist, Londonist, Praagast, Briiffelift, Amfterdamist, Miifit ja — ifeene- lest mõistetakult — Berliinist. Puudufid efitajad ainult Tallinna afutufest, kus „te- haffe päib ja küüfi“ ning walmistataffe pari- faid ja plehte a 100 maffa tiiff.

Romantisjoni töödest annab kongressile aruandja aru.

7. Kuidas kongressi kutsed laiali saata.

Otsustati, et üleriiklise kongressi kutsed laadab iga maakonna esitus laiali, tänase koosoleku nimel ja vastuvõetud otsuste alusel.

8. Keda seletuse andjateks kutsuda.

Otsustati: „Maakondade vaheline kongress peab tarvilisteks, et üleriiklisele asutusele kongressile saats kutsutud seletuse andjateks sõna õigusega ainult vabariigi valituse esitajad.“

9. Kuidas üleriiklise kongressi kutsed laiali saata.

Otsustati: „Maakondade esitustest kutsutakse 30.000 marka väärtusega, ja seda tasuvad maakonnad proportsionaalselt elitajate arvule.“

10. Üleriiklise kongressi päevakord.

Otsustati: „Kongressi esituse poolt määratud päevakord vastuvõtta muudatustega, et laenu 5. ja maatarvitamise digu 6. punkti alla saaks pandud. Poolt 7 häält ja vastu 3 häält. Peale selle tuleb kongressil läbirääkimiste all päevakorda võtta:“

1. Ajutiste rentnikkude küsimus.

2. Metsavahi kohtade küsimus.

11. Läbirääkimised.

1. Otsustatakse, et aruanded kohtadelt ainult maakonna esituste poolt ette kantakse.

2. Kongressi korraldamiseks tulevad kongressi tööd sekkumistele jagada ja seal enne läbi arutada ja peale selle üleüldisele kongressile ette kanda.

3. Kongressi juhatusesse valida 5 liiget ja sekretariaati 5 liiget. 4. Resolutsioonide ühtlustamiseks peab iga maakonna esitus nende kongresside resolutsioonid harjuma esitusele saatma.

Märkus punkt 6 kohta. Maakonna kongresside otsuste ühtlustaja komisjoni liikmed kutsuvad kogu harjuma esituse harjuma maakonnavalituse ruumidesse.

Märkus punkt 5 kohta. Mandaat komisjoni liikmed kutsuvad kogu harjuma asunik-riigirentnikkude esitus.

Koosolek lõpetati kell 9 õhtul.

—ooo—

Õõistuse puhuks oli üks suurematest Verliini faalidest muudetud hiigla „naisjuukse-tööstuse“ ruumiks, lõhnates esentidest, veteft, vedelikest ja sulatistest, mis tarvitatakse vastavate kunstiteoste vormimise juures. Õõistuse algust kuulutas orkester moodsa tantsumuuga. Ning ilmusid õõistelejad omade ametiriistadega hõbekandikutel, igal õõistelejal kaajas kaks daami — modelli, mil-lede kallal näidata enda mõimist.

Õõpmatu pika valgest kaetud laua ääres mõtsid daamid plati — neid olud saja ümber — ja filmapilgu joostul argnesid fruurid ning langeid õlgadele vihud muste, pruune, ruugeid ja heledaid juukseid. Õõistlus algas. Kõhelaatimise minutiga pidid kunstnikud looma kaks fruurit, ühe loomulikkudest, teise määrustest ning parakestest. Viimane tuli valmistada nii, et blond daamid muutuksid mustjuukseliseks ja brünetid valgejuukseliseks.

Tuhandate pealtvaatajate silme all hõltsid friseurid tööle. Pikkade väledate näppudega soeti, kõrvetati, raffiti, rulliti ja pufiti juukseasakade, kuhjati neid kõhvatateks tornideks, lofide kobarateks, kihara-padrifuteks. Täienduseks pisteti ehitustesse hulga fätkendavaid ehk laetuid elevandiluuft kamme ja nõelu. Paale, lillede ja muude lihan-duste tarvitamine oli keelatud.

Kuna kunstnik teise modelli kallal töötas, istus teine liikumata kujuna paigal, näol elutu asja, iseenest määrusteta objekti, erapooletu atribuudi puine ilme. Kui määratud aeg möödas, astusid õõistelejad samm tagasi ning jätsid jure hooletaks endi toimingute tulemusi hindamiseks.

Kõik daamid olid enam-vähem keeruliselt friseeritud, — üksainus istus lauas, kolm pikka heledat juuksealgu üle filmade: pool minutit oli puudunud meistril, et lõpetada oma teos.

Moelli Will

Wähamaalt.

Wenemaal.

„Rep.“

Reegi ei käi sõnadega nii pillamalt ümber, kui Wene kommunist. Seda weidram on aga, et kufagil ka sõnade lihtendamises nii suure lolluseni pole jõutud, kui just Wenemaal. Peaegu ühtegi valituse-asutust ei nimetata ta päris nimega, vaid selle asemel tuntakse mingisuguseid imelikke täis- ja umbhäälikute kombinatsioone, mis wene-keelses ei ole, vaid palju enam meele tuletavad Armeenia, Tataari ja Njaim-Njaim keeli. Näituseks kehtidesaatem komitee (Xentr. isp. kom.) on „Xit“ asutus, kelle alla kuulub päritööstus ja selle saaduste kufutamise korraldamine, nimetatakse „Xentrbum“ ja ühe väga kõrge ametikohta nime — „Wnsh“ — mõis ainult aemastada.

See jaburdamine sünnib kõik ametlikult, jelleb. on ta enamasti kuu ja waimutu. Minult eraalgatus juudab asjale mõniford ka humoristlike jume anda, lumes karrikatuure selle ametliku keele peale, mis naerma ajavad, isearanis kui ja wenelane ei ole.

Nii kõneldatakse, et kui Trotski Leninii juure täheb, siis olla nende kahelõne algul äärmiselt lafoonilist. Trotski ütles ainult: „Xit“ (ühelt imeju Kariatsja), Lenin wastab: „ps“ (poshaaluste sadiites) ja sellega ongi kogu wastastikune teretamine tseremoonia kabe kõrge riigimehe wahel diendatud.

Nagu Riias nüüd hingusele läinud kommunistlik leht „Nowoi Puti“ hiljuti teatas, kehtmat niisugune Wene keele tatariseerimine ja njam-njamiseerimine ka nüüdse uue kurfi juures peatamataks edasi.

„Nus majanduspoliitika, — kirjutas leht, nimetatakse lihtendatult „Rep“ (nowaja ekonomishestaja poliitika). Seda sõna tarvitatakse aga ka moorimehed, kui nad kellegile ei soowi otta ajada (Beregijis — hoia alt — asemel). Nalja teatrites heidetakse „nepi“ üle nalja jne. Ja miks ka mitte heita!“

Suuri ufulistide küsimuste wastu.

Kommunistid lubasid töölisele juba jinn maa peal paradisi. Uu kohta, mis töötas paradisi teises ilmas, veldi, et see olla oopium, mis rahvast uimastab. Nüüd on Wene töölised maapealsest paradisiist juba tüdinud, jalle käib igatfus rohumade järele, mis teises ilmas haljendamad. Sellest kirjutas keefama „Nowoi Puti“:

„Mõlised küsimused liigutavad töölise meeli, kuid selles ei lepi mitte ainult sõnadega, mis ka igawatena tundusid, vaid sagedasti peetakse läbirääkimisi. Meist läbirääkimistest wõtawad tegewalt osa popid, kes selleks täies ametiriides, riit kaelas, näitelawale ilanuwad.“

Rahwaharidus.

Meil nõutawad kommunistlised wankad, et igale lapsele olgu haridusejaamine maksuta algkoolist ülikoolini. Kuidas on lugu sellepoolet kommunistilisel Wenemaal?

Nagu „Kull“ teatab, on nõukogude walitus. enese koolimajade puhastamiseks, parandamiseks ja kütmisest käiesti lahti ütelnud. Ilgades 1. meebuarist tuleb lastewanemal iga koolikäima lapse pealt 2½ miljoni rubla kuus maksta. Kui seda ei tehta, jääwad koolid kinni.

Seame endil kommunistlike „korra“ sisse, siis jõuame niijama hiilgawale järjele ja meie noorfoe haridusline tapapind tõuseb samale kõrgusele, nagu see on Wanjali ja Kõguli.

Ettewaimistuspalamif

Genuas.

Genua ehk ja mõõpab end juurte konwerentsipäemade ootel piinliku hoolega igast kiltseft, seest ja wäljaspoolet.

„Messagero“ kirjutas: „Rõõmustamal wiisil on Genua omanud wiisikuse ja puhuse ilme.“

Kunsti seijutohasti wälja minnes peaks see wuendus ehk olema kahjatsetaw, aga et konwerentsist olawõljad iildiselt wõttes pole mitte kunstnikud, siis mõis oodata, et ilusa sadamalinna (mida nimetatakse „la Suberba“ i. t. uhke) ümbermuutmise leiab heafsiitmist.

Dinn kulutab miljone seks, et wääriliselt wastu wõtta kõrgeid külalisi.

Genua ei ole just mitte wäljapaistaw linn rikkuse poolest, kuid siiski tahab ta, et igast ilmakaarest kofku woolawad mõõrad tunnetid end seal hästi.

Konwerentsi ruumideks on määratud

Riigikogu

koosolek 30. märtsil k. 5 p. 1

Juhatab abiesimees M. Kereem.

Koolimajade ehitusfondi asutamise seadus 2. lugemisel.

Riigikogu poolt oli see seadus rahaasjanduse komisjoni tagasi antud walituse poolt § 2 kohta tehtud paranduste läbiwaatamiseks.

Walitus pani ette koolimajade ehitusfondi kogusummat 100 miljoni marga peale kindlaks määrata, kuna komisjoni esitises 500 miljoni mk. oli ette nähtud.

Rahaasjanduse komisjon on walituse ettepanekuga ühinenud, kuna wõimata on ette näha, misjuures selle aja joostul, millal ehitusfondi moodustatakse, riigi majandusline seijuford kujuneb. Tähtis on, et lähemate aastate tarwis oleks suuremad summad koolimajade ehitamiseks eelarwesse wõetud. Selles juhtes lähewad komisjoni ja walituse ettepanekud ühele: mõlemas on käesolewa ja tulewa aasta jaoks 30 miljoni marka ehitusfondiks arwatud.

E. Martinson (sots.-dem.) paneb ette 300 miljoni marga suurust fondi lüwa. 1922. a. arwatakse riigikassast ehitusfondi 100 miljoni. 1923. a. 100 miljoni ja kabele järgneval aastal 50 miljoni marka.

Ettepanek liitatakse tagasi ja kogu seadus wõetakse komisjoni redakttsioonis wastu.

Riigi 1922. eelarwe 2. lugemisel.

M. Martna (sots.-dem.) protesteerib eilaõhtulise koosoleku juhatamise wiisi wastu, kus juhataja keeldus temale sõna andmast. Leiab, et temal on koduforra põhjal täieline õigus olnud sõna saada.

Aruandja J. Panna kannab ette Riigikogu eelarwe. Riigikogu enese kulu on 15.592.400 marka ja Riigikogu kantselei kulu 9.097.100 marka.

J. Wiiskar (isj.) arwustab Riigikogu tegewust. Riigikogu ei saa oma tööga wõimwetu Njutawa Kogu wastu. Ei ole wastu wõetud ühtegi juurema ulatusega seaduse eelnõu. Seadusandlusest jofiaal-küsimuste alal on püütud järjefindlast kõmale hoiduda. Dpofitsiooni rühmade ehitatud seaduse eelnõud on kõik tagasi liitatud.

Ühtegi walituse samm ei ole kaalutud. Walitus ignoreerib parlamenti ja walitusewad ringkonnad on parlamendi wastu ülekõrked. Riigikogu seadusandlus on weel ainult dekoratsioon. Tehniline asjaajamine ei ole parlamendis jinnamaale wiidud, et isegi koosolekute protokollid oleks rahuloldawalt kirjutatud.

Aruandja J. Panna loeb ette Riigikogu juhataja ettepaneku eelarwesse juure wõtta 600.000 marka Riigikogu rahwuswaheliste (külasäikude) kulu karmiseks.

J. Wiiskar waidleb selle ettepaneku wastu.

Riigikogu eelarwe wõetakse ühes parant-

bussega wastu Järgneb

riigivanema ja riigikantselei eelarwe.

M. Martna tarwitab sõna, et kogu walituse poliitika kohta kõik jiidame pealt ära ütelda. Tema kõnet seadawad alalised waheljuuded ja sagedasti üldine naer.

Ilgab riigivanema kõnest. See kõne on jätanud jarnase mulje, nagu oleks politsei meil moorust tõstnud. Kui rahwa moorus peakski tõusnud olema, siis mitte politsei abil. Kuritarwituste warjamine on rahwast demoraliseerinud. Riigivanem on oma kõnes nimetamata jätanud rahwa moraali, kui riiklike iseoemise rewiisid. Jutustab jahu kolli tõstmise lugu 1 marga pealt 3 marga peale, mis hiljuti jündinud. Milu päewa enne kolli kõrgendamist on keegi iif Tallinas jahu üles otnud, et parast kallimast ära müüa. Kõnib, kuidas on jarnane nähtus wõimalif.

Riigivanem on Njutawa Kogu seadusi waia käe liigutuseks nimetanud, kuid walitus on ise laia käe poliitikat ajanud. Berliini saatkonna maja on kallist ostetud, jaadif Wenwingle on kolme kuu paif maksetud aja eest, millal ta ehitaja ei olnud jne.

Sõjaminiistri J. Soofi wastu on M. Martnal lugupidamine tõusnud, kui ta teada on saanud, et J. Soots walmis on olnud sõjaminiistriumi eelarwet üle woole wõhendama.

Walitus ja wabariigi esitused wäljamaal otfirmad jidemeid barempoolsete ja tagurliste ringkondadega. Soowitab demokraatliste jofjalistlike elementide poole pöörduda.

Wälisminister ei anna teateid oma, A. Underkoppil ja paljudes teistes wäljamaa joidukulu kohta, kuna kõneleja oma joidukulu joad alati arwe järele. Järeldab sellest, et ilma arweta raha joad wafu rohkem kulutawad kui need, kes arweid peawad esildama.

Sõadetamisel wõetakse riigivanema ja riigikantselei eelarwe wastu.

Riigikontrolli eelarwe kohta ei wõte keegi sõna. Eelarwe wõetakse wastu.

Järjekorras on rahaministriumi eelarwe. M. Jõeäär (sots.-dem.) arwustab walituse majade poliitikat. Näib, et juurema ola riigi wäljaminekuteft kannawad moosamad kibi. Meie maffiulisteem, milles kaubid mafud efimeft kohal, pole selle parast dialane.

Rahaministriumi eelarwe seifte efimeft beatiifli antafte tagasi komisjoni täiendawate krediidide üleswõtmiseks. Kõhefias beatiif — riigiwõlad ja laenu — 382 miljoni 355.700 marga suuruses wõetakse wastu.

Koosolek lõpeb kell 9,20 min.

—ooo—

luninga lofs. Jstungid saawad olema pal-haalis, kus siis Euroopa mõis näidata oma poliitilist „tantfuofamust“.

Torebad pealid, gobeliinid ja ajalooline kandetool, milles kord istunud Napoleon I., on seks seal, et mähinud delegaat mõiks neid maadelda ja. siinenebes minewiffu, pöörduda mõtetega eemale äritawast, narmeeriwaist poliitika-küsimust, olla mahel-duseks lihtlast mudishimulif kodanif.

Terve rida teisi falonge — kõik mürfilifult sisse seatud — on komisjonide tarwitada. Minimid Jtaalia pea- ja wälisminist-rile annab Palazzo Reale.

Kui delegaat tahab telegrafeerida mõi telefoneerida, leiab ta lofsi alumiisel korral lahedad telefoni- ja telegrafi-faalid hulga kabiinide mõi eraldatud jutuwajamis-putkade-ga.

Njafirjanduse eest on isearanis hästi hoo-litsetud. Temale on antud tarwitada kaks suurt maja. Rõige pealt „Casa della Stam-pa“ (ajafirjanduse maja) paar minutit lofs-fist, i. t. konwerentsi hooneft eemal.

Selles Casa della Stampa's on olemas kõik, mida wajas ajafirjanif. Telefoni ja telegrafi-ühendus kõige maailma pealima-dega (konwerentsi puhuks kõige juuremate kulu ja waewaga saawatatud), kirjutamis- ja lugemisaalid. Ülesantud 500 kuni 600 reporteri mõi ajalehe jönumijaatja peawar-ju eest on ka karmis hästi hoolt kantud. On olemas nõnda nimetatud jhurnalistide kodu 250 toaga, mille sissejead kõige toredam ja kus leiduwad kõik spetsialistile tarwismine-wad asjad.

Kiit Casa della Stampant käib eriti aja-firjanifkude tarbeks määratud auto edasi ja

tagasi.

Nõnda töötas Genuas wiibimine konwe-rentsiist ojamõtjatele ja selle waatlejatele kolju head. Kas ka waatetele maailma rah-wastele, see on juba teine küsimus. —ci—

Genua külaliste ootel.

„Giornale d'Italia“ teatab, et korterite-puuduse tõttu Genuas leidub pärislinnas ruumi ainult Inglise, Prantfue ja Jtaalia delegatsioonidele, kuna teised delega-tioonid peawad ajuma ümberkaudsetesse mereäärsetesse kurortidesse.

Genuasse oodetakse ligiläinud 2000 küla-list, nende hulgas delegaadid, eskerbid, jhurnalistid, teenijad jne.

Rooma ajalehede järgi tulewat Inglise-maalt 110 delegaati, Belgiaft — 14, Schweit-fist — 8, Prantfusmaa delegaatide arw ei ole weel kindlaks tehtud, samuti ka Sakja-maa omade arw. Jaapanist — 100, Nor-raft — 8, Rootsi — 10, Daanist — 10, Hollandist — 16, Luffemburgist — 4, Sia-paaniaft — 15, Portugaliit — 9, Ungariit — 8, Austriast — 36, Bulgaariaft — 15, Albaaniaft — 3, Wenemaal — 80, Eduna-Slaaviaft — 12, Poolamaalt — 40, Ratwi-jast — 6, Leeduamaalt — 7, Tšehiaft — 30, Soomeft — 7, Greekamaalt — 22 ja Rumeeniaft — 22.

Kõik konwerentsi liigete ülespidamistulud lähewad Jtaalia arwefe.

Mis punitub Lloyd George'i korterisse, siis paffus Jtaalia walitus temale elami-feks lofsi, kuid Inglise peaminister palus omale lihtsamat warijupaika.

—ooo—

21. Tööstus- ja laasturivilla tööstus. 24. ri- ja puumasjetööstus. 25. Nahipida

konna mehed olid sellegi Scheffleri juure en-
nast kofku kogunud, et „rama libedat“ mait-
ta ja siis julgelt meeleolus mõne koosviit-
ma joomafeltskonna maenualust ära tappa.
Sel korral pidi nende ohvriks keegi lähedal
elav afuunit D. Laas langema. Kuid too-
jooma jattunud mõttevennad olid üheskoo-
tiili läinud, mille tagajärjel kaasiooja M.
mann oma feltiimeest L. Rühgast rastes-
ja M. Raubjalg'i kergelt ajapiitsfiga läl-
uffe haavas. Politsei läbipiitmisel lei-
Mannani ja Wene alama M. Gürenen-
juurest 1 Nagani süsteemi revolwter ja jah-
püis, mis lubade puudusel neilt ära mõde-
ja kurtigetiijad ise kindlasse kohta toimetat-
Soamatud L. Rühgas aga kaadeti Tallinn-
haigemajja.

Teated mairondadest.

Tartust.

Pamijonid Emajõe ääres.

Tartu linnavalitsus lubas ehitada paamijonide omanikkudele pamijonide Emajõe kaldal. Nüüd on paari pamijoni ehitus juba lõpustatud. Kuid teised ei ole veel midagi ehitatud, nii et ehitustööd jätkuvad ka Emajõe ääres ainult 3-4 pamijoni. Pamijonid on mõeldud nügusid. —it.

Narvast.

Ujornaja küla rentnikud.

Gelmisel mõisloogu koostulekul mõeti eelneping vastu linnamaadepidajate, Ujornaja küla rentnikkude ja linnavalitsuse vahel. Nende tingimistega ei ole nüüd aga mainitud küla mehed rahul ja tahavad neid muuta. Nad loovad paljude 6 puuda ruukistest hinda tulumaa pealt. Ka majasid ei suuda nad osta. Viimased olla nende omandus. Koostuleku nende protestirahad ette. Linnavalitsus oli tulnud L. küla meeste vastu ja kirjutas nende ehitada majad — mis aga jääks kantsjoniks maakrundile. Ka nende, kellel majasid ei ole, tehakse 50% rendihinna alanduses kolme aasta kestel. M. Mõru.

Narva ja Narva-Jõesuu vahetorras.

On peetud mitu omavalitsuse koostulekut Narva linna ehitajate ja Narva-Jõesuu alevivalitsuse ehitajate vahel. Kuid need otsused ja nõupidamised ei ole digele teele välja viinud. Nii on olnud juba sifeministeeriumis läbivaatusele, kes on lasnud Narva linna arhiivides järeleuurida, kelle omandus on Narva-Jõesuu. Ja sealt on ikka juba eest leitud — et ta kuulub lahutamata Narva linna territooriumi.

Olla juba sealtpoolt mõtet avaldatud Narva-Jõesuu kuni Narva linna alevit mõista lasta. Sellega ei taha linn end ka siduda: tema ülevõlpidamine nõuab suuri kapitala. Ka Narva-Jõesuu omavalitsus tahaks nähtavasti loobuda „valitsemisest“, mis talle raske on ära kanda.

28. märtil valiti 3-liikmeline komisjon, kuhu said: Joh. Hermann, J. Lominas ja R. Altem, kes ühes linnavalitsusega püüavad lahendada Narva linna ja Narva-Jõesuu alevivalitsuse vahetorda maad, kui ka omavalitsuslikes suhtes. M. Mõru.

Järvamaalt.

Wodja põllutööd.

töötas R. Aleksandri juhatusel Wodja mõisa, üle Väike. Põlli eesmärgiks on, tegelikkudele põllumeestele kätikes põllumajanduslikes küsimustes teadmisi ja tegelikkude ettevalmistust anda.

Koolitustest kestab 2 aastat. Nendest osalevad juured harjutustel eeskujulikkudes majapidamistes.

Opilastele antakse sõjaväeteenistusest ajapikendust. Opetajad saavad sellekohase tunnustuse.

Sisestajatele nõutakse algkooli lõpetamist või vastavast teadmisi.

Soomaavalitsused tulevad kaata koolijuhataja nime peale. Rahvastik on tempelmaksumat. Vastuvõtmine on kooliõpetaja kätikes. Pamasita.

Ka Väike jälgib pealinna.

Tallinnas leidis üks Seebrea mees, kes oma nahaalusele pani sildiks „Koidula“, misjuures sildiga „draama“ juhtus.

Väikesel aga ilmus Tallinnast üks mees, kes avas uue kortsi ja sellele Tallinnast jildi kaasa tõi, kus „Wambola“ oli nimetatud. Kõige järgmisel hommikul oli silt misjuures tõrjale alluma seguga ülesõlgitud, nii et peremees oma uhest sildist pidi loobuma. Nüüd olla ta uue sildi tellinud, nimega „Estica“. Ehk nüüd tõrv maikis? Väike on aga üks haruldane linn — temas leidub vahetorda Sedendorffi auks mõrasteemaja „Ober-Dit“ ja nüüd austab uus kortsi oma sildiga Eesti muinastangelast. —S—

Väike laot.

28. ktp. oli Väikesel jällegi laot, nagu neid siin järjekindlalt uue linnavalitsuse loomil iga kuu peetakse.

Väike oli kummeforda rahvarikkamaks lastanud, sest Väike loodale ilmuvad ka Mustvee ja Petseri mehed.

Koriloomad odavad, kuid hobuste hind on nagu kindlam, enam-vähem tõusnud.

Nagu harilikult, ei puudunud laadal ka „hundi jala“ mehed, kes oma laada „julmasti“ olid võtnud. —S—

Wiljandimaalt.

Korteriolud Wiljandis.

Kõhtu poolt mõisteti üüri maksmata jätmine ja majaperemehe nõudmise peale ruumi tema isiklikult tarvidusteks anda, Wiljandis eeslinnas Riivistikus üksti vanalane naisterahvas korterist välja. Et üürnik wabatahtlikult korterist ei lahunud, tõstis kõhtu priistat tema kraami majast välja põllule, kuhu naisterahvas oma kolinatulele haakubudest ja puuhalgudest „seinad“ ümber on teinud, paar moodilina katuseks peale tõmmanud ja elab oma „majas“ juba ligi terve nädal. Suurim on asjaolu, et see õnnetu fugu isiklikult rahutuse tundemärki ei avalda, vastuvõtta — ta tekitab rahulikult oma lätis ja keedab väikesel raudpõljal „maja“ taga emelele süüa.

Wahetamisel käia ta siiski kohtuametnik. Kude juures nõudmas, et need teda wangi lajeks panna, sest mujal ei ole tal võimalik korterit saada.

Paljud üldisimulifid käivad juba moodat elumaja vaatamas, kuid tema omanik ei armasta et teda asjata tülitataks ja vastab küsimuste peale, et nüüd, kui wihma ei saja, pole wigagi elada, kuid wihmaga on halb. Ta loobub, et linnavalitsus lubaks teda põllule laudust kurei üles lüüa, siis olla ta oma seiluforrage rahul. —S—

Suhkur lõpustorral, kauplused kergitavad hindu.

Päevade sees hakkas Wiljandis jutt ringi käima, et suhkur kauplustest otse on lõpumas ja uust saadetust lähemal ajal oodata ei ole, mispärast elanikud suhkru peale isiklikult tähelepanu pöörasid, ja tagavarasid hakkasid muretsema. Elawat nõudmist tähele pannes, kasutasid mõned kaupmehed simapilku ja kergitasid suhkruhindu 1-2 marga võrra naela pealt. Nagu ühistegelikest ringfondadest kuulub, ei olewat aga ligemal ajal suhkruhindude karta, sellepärast on aretus ja tagavarade muretsemine asjata.

Petroleumi kriisi, mis ennast juba mõnda aega tundis annab, ei ole sumetud siamaani veel lahendada. Gri.

Wiljandi turu ülewande 28. märtil.

Seade lumeteede tõttu on rahvastik turule mõrdemisi rohkesti ilmunud, nõudmine kainis elaw. Mõnes asjas hindade tõusu märkida, mõnes aga ka langemist. Seeranis oli palju mõdi turule toodud, hind 60-70 m. nael. Munapoor, mis mõni aeg tagasi 20 mk. maksis, nüüd 8-12 mk., sojapiima toop 10-12 mk., sibulatoop 25-30 mk., õunad tükk 2-5 mk. Sapukurgid 10-15 mk. tükk. Kaalikad 2-5 mk. tükk. Sapukapsa toop 10 mk. Sernetoop 15-20 mk., oahoop 10-15 mk., tangutoop 10 mk. Puffipiili jahu puud 400 mk., tapetud sigade turule toomine on vähemaks jäänud; viimasel ajal on nende hinnad vähemaks tõusnud, makseti warem kuni 18½ mk. naelast.

Wiljapeksmine Wiljandimaal

ei ole paiguti veel lõpule jõudnud. Paljudel taludel medelamad alles kummefond rühke väljal. Eige iseloomuliku paistab aga see asjaolu, et juht mitmed need talupidajad, kellel omale rebepeksu masin, milja peksmata hoiatavad, kuna teised mitte masinamankid juba juba sügisel aeglasti lõpetanud.

Üldise arvanagemise järgi mõdi ütelda, et muul marale lõikuse peale vaatamata, wiljapeksu kaim on wibimud, kui teistel aastatel, sest ei ole wiist ennem kunagi nähtud selle ajaga niipalju wiliardutuid väljal olema, kui nüüd. —c—

Petserimaalt.

Petseri Rahwariduse Seltsi rahvamaja ehitamise heaks korjanduse tähtaeg pifendatud.

Sifeministeeriumi poolt on Petseri Rahvamaja ehitamise heaks korjanduse tähtaeg mis 24. meedruaril j. a. lõppes, pifendatud kuni 24. augustini 1922. a.

Meie, Petserimaa päriselanikud setud on sifemaast waimlikult kaugele maha jäänud. Ka majandusline külg on wilets, nii et siin omal jõul palju ära teha ei suudeta, aga piirdumine edu poole ja hariduse järele on armamata suur, mida tunnustamata puuhapäewa koolidest osawõtmise: kindla kultuuri aluse, rahvamaja ehitamisel on toetust wäljastpoolt kuniwalt tarmis. Rahwet kaasabi on juba mitmelt poolt üles näidatud: mitmete korjanduse lehtedega on kaurile summa seltsile juba ära saadetud, mõned isikud on korjanud peale 5000 marga, ka on lehtesid, mis näi-

Üleriikline teistkoolide direktorite konverents.

(Järg.)

Peale hra A. Kufsi referaadi aratunamist, mis üle tunni kestis, juhtiti tähelepanu ka emaleele moonutamise peale, mis nüüd teistkoolis kui mitte isiklikult spordiks, siis ometi moodiks on saanud. Paistab wälja, nagu püüaksid meie teistkooli õpilased modern emaleele seaduste uuendajateks saada, kes aga tõsiselt keele reeglid veel ülesilme ei tunne.

Koolinoorfoo organisatsioonide korraldamise küsimuses juhib haridusminister koosolijate tähelepanu selle peale, et koolinoorfoo liikumine üldiselt loomitam ja tarmik on, kuid 1917. a. revolutsiooni päewist on noorjugu ja nende liikumine, juhtide poolt, kes koolitegelased peafid olema, tõrjale jätud, et osa mõtta teistest „tähtsamatest“ liikumistest. Nend tegelased aga, kes koolinoorfooga kontakti pidasid, tegid wagu ja mõnikord ka lihtsalt demagoogiat, et noori, wäljastjunemata iseloomusid omale mõista. Selle asemel, et koolinoorfoo liikumist ühe kooli piirkonnas organiseerida ja toetada, hakati toonitama ja arendama koolide wahelist liikumist, mis meid wiimse aja juhtumisteni on wiinud. Meie õpilaste talitus ja ülesastumised on wäljakutsumud laimades ringfondades terawaid arwustusi, mis juba wäljamaale ulatamad ja kõigepealt Soomes, kus hiljuti Eesti laste wälististe ettekanetega eimenud Wilho Reima jellest kirjutas, et meil mitte noorjugu ei juhtu ega kaswatata, waid et noorjugu juba manemate põlwele juures läbiwita näib tahtwat.

Haridusministeeriumi oma seisukohta, ka Tallinna teistkoolide direktorite loomijid arwesse wõttes, näeb haridusminister kõige otstarbekohasemaks õpetajate sifeminemist õpilaste liikumisesse ja loomitab sellest elamalt ja loomalt osawõtta. Surwet jelles asjas aga ei peaks olema, isikranis organisatsioonidesse astumises. Et asja loomikule teele juhtida, loomitab haridusminister noorfoo organisatsioonide koolide juure loomad, kus õpetajad kaastegelastena nendest osawõtaksid. Ühinguid wäljastpool kooli mõdi teostada, kuid muudugi kohalike kooliwalitsuste järelewalwe all.

Selle järele juhtis haridusminister tähelepanu teistkooli organisatsioonide normaali pühikirja peale, mis haridusministeerium wäljatöötanud ja mis konverentsi päewaks teistkooli direktoritele kätte toimetatud oli. Nüti normaali pühikirja läbiarutamisele. Pühikiri, mis 23 paragrahwist koos seisab, määrab kindlaks kõige pealt sihid ja tegewuse nendes organisatsioonides. Sihid seisawad selles, et kaswatada koolinoorfoos algatuswõimet ja piiswuit, luua idealistlikku meeleolu ning aratada noortes kohusetunnet isenda, ligimele ja ilamaa wäsi ja peale selle veel kaastamjuda koolinoorfoo moraalse ning intellektuaalse kasapinna tõstmiseks ja looduste sifisiliste arenemise tingimiste loetamiseks.

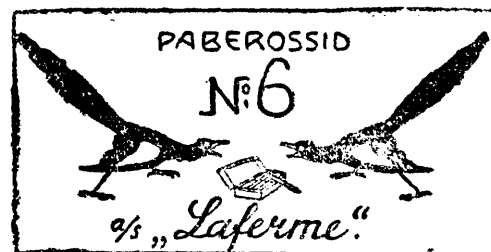
Pühikirja arutades wõtawad sõna paljud koolide direktorid, kuid isikranis meie suurlinnade koolidirektorid — Tallinnast ja Tartust, kelle ülesastumises miski kindlat, läbimeldud ja organiseeritud wälja paistab. Aga ka teiste linnade ja alevite direktorid wõtawad aqaralt waielusiest osa, et ühist sihti — koolinoorfoo normaali-liikumist — selgitada ja selle eesmärgi abinõusid kätte saada. Siin tunasie ette mitmesuguseid mõtleid ja wäiteid, mis kõik aga allakriiputawad jeniit mittenormaali seiluforda, kus õpilased oma-pääd loimetasid, sellepärast et nemad olid üksi, neid oli üksi jäänud. Tasetasse illes küsimine, kuidas ja kellele õpilastest lubada osawõtta organisatsioonidest. Ühest poolt loomitatakse, et iga õpilasele peab ükikult lubama organisatsioonidesse

sisie astuda, jelle järele, kas õpilane omist otsekoheist ülesannetest — koolitöödest rahuloldawalt üle saab ja kas tema omas ülewõlpidamises ja koimluses ülesilme organisatsioonide kohane on. Teiselt poolt aga seletati, et kui normaal-pühikiri juba olemas, siis küll talistuti ei peaks tegema sifisastumise juures; küll aga õpilase organisatsioonist wibimist ja töötamist rewideerimise alla wõtma, sel puhul, kui õpilane, olles organisatsiooni liige, omis speainetes edasi ei jaa. Wiimane põhimõte mõeti ka enamuse poolt wõtta.

Haridusministeeriumi normaal-pühikirja kawas oli noorfoo organisatsioonide tarmis neli osafonda ettenähtud: kirjanduslisteadusline, spordi, muusika ja karstus. Nende osafonde wõttu ei waieldud. Mõtetametus kujunes elawamaks, kui küsimuse juure ajuti, misjuures organisatsioonid tuleks eesmärgile wiimateks tunnustada, kas ainult ükikute koolide organisatsioonid, koolide wahelised organisatsioonid ille linna mõdi alevi piirkonnas, ülemaakondlised ja üleriiklised organisatsioonid. Nendest esimesed loeti muidugi kõige loomitawamateks, teised tarmiduse järele ka wõistwõetawateks ja lubatawateks, kolmandad — üleriiklised — aga ei leidnud poolehoidu juba sellepärast, et nemad liiga laial alusel seisawad ja selle tõttu waga lajakaks muutuda wõiwad ja pealegi ei saa üleriikliste organisatsioonide juures kontakti pidada — manemate — juhtide ja õpilaste wahel. Wiliitlaste kogud aga ei laaks otstarbekohaselt ülesilme omi koluieid täita, nagu seda ka lähema aja tegelik elu näitab.

Lõpuks mõeti wõtta jelle küsimuse kohta järgmine resolutsioon: 1) Noorfoo organisatsioonid tulewad eeskätt ükikute koolide juure loomad; neis ühinguis tuleb kooliõpetajail loojalt osawõtta, piilibes oma juhtima kaastööga meie noori tüblidest jeltstkonna tegelasteks wälja arendada. Ühite töö juures teistw enam-wähem berefondist wahetord wiiks õpetaja ka hingailest õpilasele lähemale. 2) Koolide wahelised õpilaste organisatsioonid on lubatud kohaliku kooliwalitsuse järelewalwe all, ainult teaduse, kirjanduse, muusika, spordi ja karstuse alal. Peale selle loetada kkontiami. Nendes ühinguies on algatus õpilaste käes, kuid juhtimisele nõuandjateks on õpetajad, kes asjadesit hupitatud ja asjaajamise eest wõistwamad.

Järgneb kolmas ja kõige tähtsam wõistwõrappunkt: Getilise distsipliini tõstmise koolis, mis oma suure põhimõttele siin ka pratilise tähtsuse pärast juurema oia fahapäewalijest konverentsi ajast ära kulutab, nõnda kui ühte järku aega wõtta, tema peale ära kulus, 10 tundi.

Kõige pealt wõtab sõna haridusminister, kes ettekoob neid põhipi, mis jundis jeda küsimust wõistwõrda wõtma ja seletab neid põhipi, mis sellega kätte tahetasse saada ja kriiputab ka seda alla, kuidas haridusministeeriumi arwamise järele see wõimolif oleks meie koolinoorfoos eetikat tõsta. Teoreetiliselt on meie noorfoos eetiliste arusaamiste langemise põhjus muidugi eetikat tõstmate ainete puudus meie koolide — olgu moraali õpetuse mõdi üfupetuse naol. Siis tiliist aitab sellele kaasa ka ümbruskond, kuid ka fagedasti perekonna pahed ei jätami mittekoomitamat mõju awaldamata.

Autoriteet puudub täiesti meie koolis, räägib haridusminister. Ei tunta auksatust kellegi wõistw, ministrit kuni kõige wiimase algkooliõpetajani. Kuida tuleks sifis eetilist mõju tõsta? Sellepeale ei ole sugugi kerge wastata. Kuid kõige pealt on sifitegemist õpetajal — kaswatajal. Meie õpetajad on aga luuremalt osalt doifendid ja mitte kaswatajad. Ei saa enam seista niisugusel naiwusel arwamisel, nagu siis olis, kui algkooli seadust wälja tõstatati ja armati, et laps ise peab wälja arendama kuni kõige kõrgemate eetiliste mõistete ja nõudmisteni. Siin tarmis teisi teesid otstida ja kõige pealt tõsta kaswatussifis mõjusid. Opetajad peafid igas tunnis ka lapse peale kasmat, walt piirdma mõjuda, aga isikranis meil kirjanduse, ajaloo, koduloo, kodaniku teaduse

Estonia teater

Reedel, 31. märtsil
RahvaetendusedPr. Hilma Rantase tütar-
lõigatendused

„Jaarina“

Melchior Langgeli ja Rubwig
Biro näid. 8 waat.

Algus kell pool 8 õhtul.

Pühapäeval, 2. aprillil

„Marion“

Walter Bromme operett 3 m.
Algus kell pool 8 p. l.

„Mängu võrgu“

Maja-täht 3 mürgelis Toni
Ja petowent ja Carl Matherni
järele kohalikud esitused
kohendanud Willy Maiklas.

Algus kell pool 8 õhtul

1070

Dramatenter

Reedel, 31. märtsil

Kooliõpilastele.

Bernhard Shaw

Cäsar ja Kleopatra

1. ja 2. jagu
5 waatuses, 8 pildis.

Algus kell 8 õhtul.

Laupäeval, 1. aprillil

„Rosjapetsa“

Rahjamäng 8 waatuses.
Algus kell 8 õhtul.

Pühapäeval, 2. aprillil

Eestitendused

„Reis õnnemaale“.

Richard Federmanni lastelo-
mööbela, 8 pildis, laulude- ja
tantsudega.H. Sunne lavastusel. Uued
dekoratsioonid H. Suurandi
valmistatud.

Algus kell 8 õhtul.

„Bonzei“

Georg Büchneri näidend 18
pildis.

Algus kell 8 õhtul.

Lõpp kell 11.

Pääsetähed eelmisel iga päew
kella 11—1 e. l. ja 6—8 õhtul
Draamateatri kassas.
1059

„Rõrguse päite“

on kohale jõudnud.

H. Harry Goldberg

Pilt tän. 49.

1068

Dr. Rubanowitsch

Sugu- ja hõbehaigused.

Kõnetunnid

10—12 ja 5—7.

Harju tän. 24.

1041

Loomaarstid

Dr. Dreyer ja Kijas

S. Tartumäe nr. 18.

Eestitendused 10—1 ja 2—4.
Pääsetähed igal
ajal; la numme.Roomatupidamise
turfused

6. Pärnu mnt. 16

Eriturustööd omanikele.

Sans Margens.

794

2

Larjatüdrut.

Kes karjatööd tunnendab, tarwis
Kobila mõisa. Rapla wallas
üle sagubi. 1069

Estonia kontserisaal.

A. BOROWSKI

1056

Eestawas: J. Brahms, Schubert (Vitz), N. Metner, S. Prokofjew, A. Striabin, Fr. Liszt j. t.

Algus kell pool 8 õhtul.

Piletite eelmisel Estonia teatri kassas.

Estonia kontsertsaal

Laupäeval, 1. aprillil

Teine ja viimane kontsert

Jsa Kremer.

Reedel, 31. märtsil 1922. aastal
Moskwa konservatooriumi pro-
fessori, tuntud pianisti — — —

2-ne ja viimane klaviri õhtu

Tema oma originaal reper-
tuariist: Wene, Prantsuse,
Itaalia ja Juudi keeles.== Algus kell 9 õhtul, ==
peale E. Punaše Risti kontserdi lõppu.Pääsetähed 100—600 margani eelmüügil
teatri kassas. 1062

Palutakse väljalõigata!

A.-S.
Saku õllewabrik

Joovitab oma tuntud headuses

● õlut, ●

mis austatud laubatarvitajatele
hõlbususteks ja pudelitewiisi, tappi-
tud oma lelladus, kauplustesPaul Meyer, Pilt uulits nr. 1
ja Duischinsky, Narwa mnt. nr. 26ning linna majandusosakonnaga
kõikuleppe põhjal kätikes alljärg-
newates linna wiinapoodides saa-

::: bawal on: :::

Uus uulits nr. 7, Hollandi uulits nr. 2,
Suur Tartu maant. nr. 72, Kopli uul. nr. 20,Eshchi uulits nr. 4, Baltiski maantee nr. 4,
::: Liwalaia uulits nr. 47. :::

Austusega

Restlaku: S. Kioofri uul. 10.
Kõnetraat 17-48.

Saku õllewabrik A.-S.

Balmelirju

Igaase waltijuse ja muudesse
asutustesse, isiklikult maade
big. ja mullide wähenamiste
asjus teeb t i t t i k s e r i t t u
ja korraldust töötades, la abi-
elu ja matkude l. headustes
Biru tän. 14, tr. 1, 2. korrat
(einel. wastu) kella 9—1 ja 2—7.
1066 H. S. Rühle.

H. Reichenb

Igaene postiametnik, tarwitab
hädaolulise peretonnas.

korterit,

Kas ei leiduks mõnda wana
tuttawat, kes mõiks anda ehk
teatada, kuidas mõis korterit
saada. Adress: Tallinna pea-
postkontor. 1063Alemaalise Riigi- ja Omavalitsuse teenijate,
ühingu Tallinna Osakonna korraline aasta

peatoosolek

postkassale Postuse seltsi saatis, W. Tartu maantee 25,
(end. Estonia) 3 aprillil 1922 a. kell 6 õhtul.

Päewatord:

- 1) Koosoleku juhataja ja sekretäri walimine.
- 2) Palga küsimus.
- 3) Kuuanne.
- 4) 1922 a. liikmemaksu suuruse määramine.
- 5) Juhatus- ja rewisjonikomisjoni liikmete walimised.
- 6) Kongressi liikmete walimised.
- 7) Jookswad asjad.

Märkus: Riigilugu- ja Walitsuse esitajad on peatoos-
olekule palutud, Juhatus.Riikteenete tekkimise liitwbeerimise komisjon
müüb awalikul juuonanalisel enampakkumise teel ei-
lipäewal 11. aprillil s. a. kell 12 päewal, Riikteeni-
nete tekkimise ruumides, Meripüestee nr. 15.2 turbapressi „Epsilon“,
ühes elewaatoritega.Pressid on uued ja täiesti korras, naha mõis saada
neid Aruküla rabas. Osta joowitajail tuleb enne
pakkumist algushinnast 10 prot. pakkumise kindlus
tuleks hase maksta. Ehemaid teateid saab Riikteeni-
nete tekkimise liitwbeerimise komisjonist. —
1061

Kaupmehed ja tarvitajate ühifused

kes soowib krediiti saada

emaille-nõusid

palun oma abriis ja ligikaudne tarwitaw fogu emailleeritud
nõudest teatada Büroosje „Tra“, Tallinn, Suurturg 13,
tähe „A. J.“ all. 1074

A.-S. „Ühiselu“ trükk, Tallinnas.

Suurem frunt Nõmmel
talwemajadegaja waba korteriga on müüa. Pigemalt Siegeli altsta-
felli direktori juures Tallinnas, Lai tän. 27 (kõnetraat
nr. 183), ja pühapäewal Nõmmel, Raua t. 6, tr. 1.
1072

Balata-masinarühme

F. Badendiek & Co.

Tallinn, Pilt tän. nr. 43. Kõnetr. 11—38.

Zõnemüüjatele!!!

Olen saanud ja müün wabrikute
estusel suures walikus:Beerikaarte, kunst-
postkaarte, õlitwärtw:
ja teisi kunstpilte ja
laste reliefpilte

M. Leiner,

Tallinn, Piltitaj nr. 3.
1067

Kalossid

on praegust kohale
jõudnud (igas suu-
1040 rufes)H. Gubowitshi
juures Biru t. 7.

Teadaanne

Riikteenete Reskonomie Liitw-
beerimise Komisjon

ostab wähepakkum. teel

masinarühmasid.

Riikmade mõõtude ja muu andmete üle saab
teateid Riikteenete Reskonomie liitwbeerimise komis-
joni tehnika osakonnast, Meripüestee nr. 15. Pak-
kumised saata, 20-margalise tempelmargiga warus-
tatud, kunni 11. aprillini kell 10 hom. tehnika
osakonda. 1056Pakkumistest osawõtjad peawad komitee kas-
lasse 10 000 marka tagatijena hõlsemaksma, mis
peale pakkumise lõppu tagasi maksetakse. Pakku-
miste läbi waatamine 11. aprillil kell 12 päewal.Goome tulefindlaid rahakappe
(Grundström'i)

Joowitab ladust ainuheitaja Cestis

= Philipp Schaefer =

Tallinnas, Harju tän. 21, kõi traat 12-12.
Paberi, kirjutus- ja joonistustmaterj. kaupl.
1065